



نقش عوامل اقلیمی در تصادفات جاده‌ای مسیر اردبیل - آستارا

وبدا ایرانی

دانشگاه آزاد واحد اردبیل / tvsa90@gmail.com

چکیده

بدون شک عوامل اقلیمی به عنوان ارکان مهم ترافیک نقش اساسی در وقوع تصادفات به عهده دارند. شناسایی و بررسی مناطق و عوامل خطر تأثیر به سزایی در ارتقای ایمنی جاده و کاهش حوادث ترافیکی مسیر دارد.

هدف این تحقیق تحلیل و ارزیابی عوامل طبیعی موثر در تصادفات و ارائه راهکارهای اصلاحی می‌باشد. روش تحقیق نیز از نوع توصیفی - تحلیلی است که در کنار آن از پرسشنامه و بررسی های میدانی جهت تکمیل کار استفاده شده است.

یافته‌های تحقیق حاکی از آن است که میان میزان تصادفات و پدیده‌های اقلیمی مانند بارش برف و باران، یخبندان و مه در قسمت‌هایی از مسیر رابطه‌ی مثبتی وجود دارد. همچنین مسیر مورد نظر به دو قسمت کاملاً مجزا تقسیم شده است که در ابتدای مسیر عوامل اقلیمی عامل تأثیرگذار بوده و همچنین طبق بررسی‌های انجام گرفته ثابت شد که یخبندان های بلند مدت و مکرر سبب تخریب آسفالت جاده و پیدایش ترک و گسیختگی در جاده میشود.

واژه های کلیدی

تصادفات جاده‌ای، عوامل اقلیمی، حوادث ترافیکی، عوامل طبیعی.

مقدمه

زمانی که اتومبیل در عرصه ی زندگی انسان گام نهاد، کمتر کسی فکر می‌کرد که این وسیله‌ی نقلیه بتواند این گونه در زندگی بشر ایفای نقش کرده و در اشکال متفاوت در بطن فعالیت های افراد جامعه قرار گیرد. علیرغم رشد و توسعه‌ی همه جانبه در زندگی بشر، پاره‌ی مشکلات و عوارض زبان بخشی از قبیل آلودگی‌های زیست محیطی، تصادفات ترافیکی و تلفات ناشی از آن را نیز به همراه داشته و از این رهگذر همواره سرمایه‌های ملی در ابعاد اقتصادی، انسانی و زیست محیطی به طور جدی مورد تهدید قرار گرفته است.

گفته می‌شود، عامل اصلی مرگ جوانان بین ۲۹ تا ۱۵ ساله در جهان، تصادفات ترافیکی است. آمارها نشان می‌دهد، تصادفات ترافیکی و تلفات ناشی از آن به خصوص در کشورهای در حال توسعه با سرعت نگران کننده‌ای رو به افزایش است و بر همین اساس پیش بینی می‌شود تا سال ۲۰۲۰ م حوادث ترافیکی سومین عامل از دست رفتن سال‌های بالقوه مفید عمر در سطح جهان خواهد بود. (آیتی، ۱۳۸۱)

امروزه کارشناسان و محققان ترافیک، تصادف را پدیده ای پیچیده در نظر می گیرند که عامل انسانی، راه و وسیله ی نقلیه سه رکن اصلی آن هستند و هرکدام از این عوامل نیز زیر بخش های گوناگونی را در برمی گیرند. وجود نقص و عدم هماهنگی در یکی از این سه رکن اساسی، سبب رخداد حادثه یا تصادف می شود. از طرف دیگر می توان تصادف را پدیده ای اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی دانست که در آن بسیاری از شاخص‌ها مانند وضعیت اقتصادی خانواده ها، میزان تحصیلات افراد، جنسیت، شغل، مسائل مدیریتی، جغرافیایی، اقلیم و ... مطرح بوده و هر کدام به نوعی در بروز تصادفات جاده‌ای نقش دارند.

روفی (۱۹۶۷) و دی فرتز (۱۹۸۲) در مطالعات خود تأثیر پوشش برف روی جاده را در تصادفات مورد بررسی قرار داده و به این نتیجه رسیده‌اند که تأثیر پوشش برف در تصادفات جاده‌ای بیشتر است. نامبردگان عمق آستانه ی برف را روی جاده نسبت به شرایط آب و هوایی پیشنهاد کرده‌اند. شرتز و فارها (۱۹۷۸) با تجزیه و تحلیل نسبت بین بارش و تصادفات جاده‌ای به ارتباط خطی مثبتی میان تصادفات جاده ای و مقدار باران رسیده‌اند. آنها در بررسی‌های خود به این نتیجه رسیده اند که با افزایش باران میزان تصادفات تا ۶٪ افزایش می یابد. کامیابی (۱۳۸۵) در رساله دکتراي خود تحت عنوان ارزیابی نقش مطالعات اقلیمی در طراحی زیربنایی و زهکشی شبکه های حمل و نقل زمینی و ریلی در محور گرمسار تا سمنان با ارائه متغیرهای اقلیمی نظیر بارندگی و درجه حرارت، سرعت و جهت باد تصویر مناسبی در شرایط عمومی منطقه بدست آورده است. علی دولتی مهر (۱۳۸۷) در پایان نامه‌ی کارشناسی ارشد خود با موضوع بررسی عوامل مؤثر اقلیمی در تصادفات جاده ای مشکین شهر - اردبیل نیز تحقیقات ارزشمندی انجام داده اند.

و از طرفی با توجه به اینکه راه ارتباطی اردبیل - آستارا یکی از مسیرهای پر تردد و شریانهای ارتباطی مهم شمال غرب کشور می باشد که مطالعه و تحقیق درمورد آن بسیار اندک صورت گرفته، لذا ضروری است با شناسایی عوامل دخیل در حوادث این مسیر و با بکارگیری اصولی و درست برخی تمهیدات و طرح ها در جاده و با مساعدت و همکاری عوامل راهداری، جمعیت هلال احمر و نیروی پلیس، میزان این حوادث دلخراش را به حداقل ممکن رساند. و همچنین با توجه به اینکه مسیر اردبیل - آستارا یکی از مهم ترین راه های کشور می باشد که باعث اتصال استان‌های ساحلی با شمالغرب کشور شده و قسمت عمده‌ی حمل و نقل قسمت‌های شمال غربی